

KISZ- védnökség

A KISZ-védnökség tapasztalatairól és feladatairól tanácskoztak üzemrészenként a visontai Thorez külfejtéses bányáüzem- és a Gagarin hőerőmű ifjúsági vezetői. Megállapították, hogy az ifjúsági brigádok az elmúlt évben kiemelkedő eredményeket értek el az országban kiemelt beruházás különböző fontos munkahelyein.

Vallemások

Kint még a tél két színre egyszerűsödött világa, bent a fénykép fekete-fehérebe zárt a színek hazug szépségeitől mentes emberi világ: Szávay István fotói. Hétfőn este nyílt meg önálló, harminc képből álló kiállítása a tudományegyetem Liliom utcai klubjában.

A fiatal fotósnak, aki csak munkakörülményeit tekintve nevezhető amatőrnek, de — ha van ilyen — a lencse művészetének hivatott tudója, nem ez az első kiállítása. Nyert már díjakat — városában még teljesen ismeretlenül — külföldi és hazai kiállításokon egyaránt. Ez a mostani csupán azért emelhető ki a többi közül, mert ez az eddigi legteljesebb.

Művészet ez — az áttűnősek művészete. Tájai, tárgyai, fái azáltal személyesednek meg, hogy magukon, magukban hordozzák létük elmentettjét is. A *Táj* című képen fekete égboltból izzanak ki a fehér fák és házak, a *Rekviemen* az elhagyott ház körül áttetsző rétegekben halmozódik fel az érthető és érthetetlen valóság, a fák itt kiálltassá, emberré, szörnyű lényegülnek. A halottak árteri csonka fákká, akárcsak a fiatal szegedi festőgeneráció képein.

A kiállítás középpontjában Szávay legjelentősebb, egész alkotásmódjának dialektikáját magában hordozó fotója függ a Csontvárys hangulatot árasztó *Táj nappal és holddal*. Az *Ady-képek*, a *Pitypangos ég alatt*, az *Alföld ideje*, s más képével együtt maradandó emlékként ennek megőrzésével vihetjük haza magunkban ezt a kiállítást. Ezt a világot: feketében, fehérben.

V. M.

KOBRAK

Télen, nyáron gond

Vendéglátó-vezetők a szegedi vendéglátásról

Szegeden is — ugyanúgy, mint a más nagy idegenforgalmú városokban — feltűnő különbség van a téli és a szezonban szokásos vendégforgalom között. Míg nyárra az a legnagyobb gond, hogy az ideérkezőket ellátni tudjuk, télen többnyire fordítva van: nem helyet, hanem vendéget kell biztosítani.

Kerekasztal beszélgetésre hívta meg szerkesztőségünk a vendéglátó vállalatok vezetőit: a beszélgetésen a vendéglátóipari árákról, a vendéglátás kulturáliságáról, az idegenforgalmi szezonra való felkészülésről és a vállalatok közötti versengésről is szó volt. Részt vett a beszélgetésen Balikó Béla, a Hungária Országos Szálloda és Éttermi Vállalat szegedi igazgatója, Szabó József, a Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat igazgatója és Vass Imre, a MESZÖV elnökhelyettese.

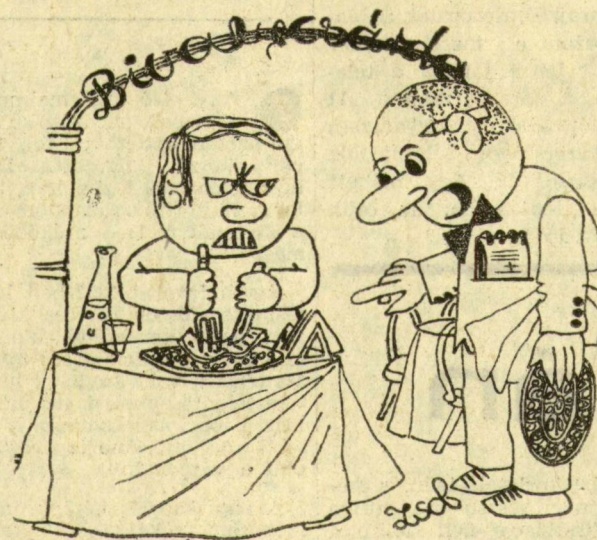
Itélet

Biztatóan indult az idei év: az első hat hét mind a három vállalatnál forgalomnövekedést hozott, a Hungáriánál 14 százalékos, a megyei vendéglátó vállalatnál 10 százalékos, a fogyasztási szövetkezeteknél 17 százalékos volt az emelkedés. Ez egyben ítélet is az árváltozásokról. Méltánytalan lenne persze ezzel megválaszolni a tekinteni az árkérdést: tény, hogy azokat, akik rendszeresen járnak az étterembe, érzékenyen érinti az 1968-as évi áremelkedés. De nem kisebb gond a vendéglátóipar számára sem az új, szabad árforma. A jelentősen csökkent állami ártámogatást kell pótolni, s csak úgy tudják, ha nagyobb forgalomból és nem az ételek árának emeléséből próbálnak hasznot szerezni — természetesen a fogyasztónak is éppen ez az érdeke. Idén nem lesz újabb árváltozás az étlapokon — nem számítva azt, hogy a piacon egyes nyersanyagok ára a szezon szerint változik.

Amit egyébként a téli forgalom emelkedése pontosan érzékeltet: több szegedi jár az éttermekbe.

Az abrosz és a nyelvtudás

Az első osztályú és színvonalban első, de árban másodosztályba sorolt (pél-

— Miért olyan kemény a hús?
— Kérem, ez Bivalycsárda!

dául a Hungária és a Hági) éttermek gazdája a Hungária, illetve a megyei vendéglátó vállalat. Közismerten reprezentatív étterem a Tisza és az Alabárdos. Ez utóbbi inkább a különleges igényűek számára készült, s a vállalat dicséretére legyen mondván, nem is engedett a színvonalból, noha a drágaságáról született legenda az első hónapokban — Balikó elvtárs szerint — igen rossz hatással volt a forgalomra. De a cég kívárta, míg megszokják Szegeden, és az Alabárdos ma is ugyanolyan elegáns hely, mint amilyen frissiben volt. És igenis kell egy ilyen nagyvárosnak két-három minden kritikát kiálló étterem, presszó; ami azt illeti: zenés szórakozóhelyek, bárők között úgysem válogathatunk.

A vendéglátás kulturáliságához a tiszta asztalterítő éppúgy hozzátartozik, mint a felszolgálók szakértelme, udvariassága, nyelvtudása. Ez pedig egyik versenytérülete a cégeknek. Szabó elvtárs így fogalmazta meg: „A vendégeknek csak egy hányada jut el a mi üzleteinkbe. Hiszen megoszlik a közönség. De hogy mekkora a törzsközönségünk, az rajtunk is múlik, és ezt dolgozunk tudva tudják”. A megyei vendéglátónál nyáron alkalmi pincérek is dolgoznak (diákok és nyugdíjasok), a Hungária személyzete állandó. Mind a két cég nagy gondot fordít a szakemberképzésre. Mégis nemegyszer ügyvel-bajjal sikerül csak a létszámot megtartani: a szövetkezeti és a tsz éttermek jobban tudnak fizetni. De nem ez az egyetlen dolog érinti fájdalmasan a két nagy céget, hanem az is, hogy néhány szövetkezeti és tsz-csárda csak rontja Szeged vendéglátásáról kialakult összvélémenyt. Azt mondják: minden üzletbe csak belevágnak, pedig nem értenek hozzá! — Az új vállalkozások életképességét úgyis a vendégforgalom igazolja csak — az viszont nyilvánvaló tanulság: jó szakembert csak jó fizetéssel lehet a konkurencia ellenében is megtartani.

Jó-e a halászlé?

A vendéglátás hírért-nevét az ételspecialitások is fémjelzik. A Hágiban kedvenc étel a dorozsmai bicskás pecsenye. A megyei vendéglátó vállalat nyárra megnyíló éttermében, a Zsótérházban még saját márkával ellátott bort is adnak majd. A Tisza-szálló éttermében az angol, francia és magyar konyha ismert ételei kaphatók. Amit viszont mindenütt keresnek a vendégek a nap-

fény városában: a valódi szegedi halászlé. Hogy jó-e? Elég sok a vita ekörül. Más-más a vendégek ízlése; nincs elég sokféle és jó minőségű hal — mondják a szakemberek. De a vendéget csak a tálban gőzölő étel érdekli, nem a készítés körülményei, nehézségei. Csodák csodájára: mindig nagy forgalom idején rosszabb a minőség! És honnét tudná a nyári vendég, hogy a szegedi halászlének van „téli” minősége is?

Ha végre itt a nyár...

Az idei strandszezonban a partfürdő ellátása semmivel sem lesz jobb a tavalyinál. Már most látható, hogy az építőipar lemarad ezzel a feladattal. Bambi ugyan majd kapható, de a szép terveknek (étterem, pavilon-sor) jó, ha a fele kész lesz.

Mi lesz a fesztivál ideje alatt szokásos szabadtéri éttermekkel, birkacsárdákkal, lacipecsenyés bódékkal? Még maguk a fenntartó cégek — megyei vendéglátó és a fogyasztási szövetkezetek — sem tudják, hogy lesznek-e vagy sem. Csak felújításra van keret és a kritikahadjáratot már tavaly is alig bírták. Elvitatni persze az idén sem lehet a kritika jogát, de azt sem, hogy szükség van az olcsó és egyszerű, gyors kiszolgálást biztosító csárdákra, pavilonokra.

Újdonság lesz a szezonra elkészülő 600 személyes Szeged étterem (a Zsótérházban), sörpince nyílik a Deák Ferenc utcában, Minimackó bolt az Oskola utcában, halászcárdá lesz a népfőnt városi székházának pincéjében — hogy csak a jelentősebbeket említsük.

P. Szőke Mária

Nemzetközi növényvédelmi tanácskozás

A Magyar Agrártudományi Egyesület, a Növényvédelmi Kutató Intézet, a MEM növényvédelmi szolgálata és az Agrotárszt rendezésében kedden a Technika Házában megkezdte a tanácskozását a 19. növényvédelmi tudományos értekezlet. A háromnapos tanácskozáson 700 szakember — közöttük több szovjet, lengyel, angol, osztrák, NDK- és NSZK-beli vendég — vesz részt.

A tett éltetője a gondolat

Megbolydult időkben élünk, különösképpen, aki a nemzetközi porondon végbemenő folyamatokat figyeli és a pillanatnyi helyzetet túl elgondolkodik a fejlődés irányán, nap mint nap újabb kérdésekkel találja magát szemközt. Az érzékenyebb idegzetű emberek valóságát úgy érzik, hogy a világ az abszurd drámák logikátlan-ságát követi, kiszámíthatatlan dolgok történnek mindenfelé. Ez az érzelmi klíma követeli meg, hogy a józanság, a nagyobb összefüggésekben elemző tudatosság jobban hallassa a hangját, aktívabban hasson a maga közegében.

Úgy is mondhatnánk: a ráció, az értelem, a gondolat próbájának az ideje ez — persze nem az első és nem az utolsó próbája, de nem is akármilyen próbája. Az aggályt, hogy a tett halála a gondolat, újra meg kell cáfolni. Ha ez igaz lenne, valóban rosszul állnának a dolgok. A bonyolult helyzet mindig is azoknak kényelmes, akik előtt az új helyzet új gondolatait megoldásának következménye fel sem merül, azoknak, akik csak a maguk ablakából néznek a világra, az elfoglaltaknak, legyenek azok nacionalista vagy kispolgári, szektás vagy anarchista szélsőségesek, likvidátorok vagy kalandorok, vezényeljenek meg-gondolatlan rohamot vagy kapkodva visszavonulást. Ezeknek a tendenciáknak közös jellemzője, hogy szűken felfogott érdekből, többnyire vélt érdekekből indulnak ki, a valóságot egyoldalúan értelmezik, az egyes jelenségeket önkényesen kiragadják az összefüggésekből, nem analizálnak, hanem deklarálnak, csupán az érzelmekre s azon belül is a legprimitívebbekre appellálnak. Rossz és gyenge az ilyen érvek logikája, és még nem is őszinte: kishitűség, rossz közérzet, fáradtság keres itt kibuvót, mentséget az „objektív körülményekben”. Az új felismerésnek is egyetlen útja a harc, a vita folytatása.

Egy igazságot — nagyon sommásan szólva — túlhaladhat a tudomány, amely pontosabb ismereteket szolgáltat és túlhaladhat a valóság is, amennyiben a tényt, amelyet az tükrözött, megváltoztatja: ez rendszerint egyik esetben sem úgy történik, hogy a korábbi igazság minden érvényét elveszti: mind a valóság mind a róla való ismeretek alakulása folyamatos. Van, ami érvényben marad, jól-lehet már nagyon régen ismerték fel, van, ami nem változik, jól-lehet már nagyon régen kialakult.

Hogy mindez nehéz? Hogy az ilyen hűvösen racionális elemzés, osztályozás, rendezés, amely ezt is, azt is tekintetbe veszi, hajlik a szenvtelen objektivizmusra, hogy a két vagy több fronton való harc a taktikázgató egyszélyozására csábít, a langyos egyrészt-másrészt mérlegekre, amelyekből semmi sem következik? De vajon nincs-e száz és ezer pozitív tapasztalat, amely ennek ellentmond? Talán egyszerűek voltak azok a viszonyok, amelyek között véghez vittük a konszolidációt vagy a kollektivizálást? Vajon nem bizonyítottuk be a kényes és nehéz kérdések hosszú sorában, hogy van olyan munkastílusunk, olyan politikai és ideológiai metodikánk, amely össze tudja kapcsolni az analízist, a helyzet gondos tanulmányozását, a konkrét teendők közzérthető és markáns megfogalmazásával? Ha még van bizonytalanság, nyitott kérdés, tanácsatlanság, akkor ez nem azért van, mert túl sokat analizálunk, összevetünk vagy mérlegelünk, hanem mert az analíziseink az összevetéseink, a mérlegezéseink nem mindig elég mélyek, túlságosan is regisztrálódnak, nem jutnak el az adott helyzetben lehetséges következtetésekhez. De a legtöbb esetben igen is eljutottunk időszerű teendők megfogalmazásához, annak a bizonyos lenini láncszemnek a megmagadadásához, amellyel az egész folyamatot tovább lehet lendíteni. Ahol az analíziseink alaposak, mint a gazdasági reform kérdésében, hogy a legújabbat említssem, ott az analízis eredményeit le is fordították a cselekvés programjává. Ezt láthatja mindenki, aki a közéletben tevékeny. A dolgok bonyolultságának lehetőleg teljes számbavételétől el kell jutni az ezek megoldásának megfelelő legfontosabb alapelvek és teendők kimunkálásához.

S „végtérmekei” az ilyen elemzésnek persze abban is különböznek a hamis válaszoktól, hogy nem „pofonegy-szerűek”. De nem is dilemmázó bizonytalankodások, amelyek ezt is, azt is nyitva hagyják, hanem egyértelmű és világos álláspontok, amelyek orientálnak, segítik az embereket a mindennapi munkában éppúgy, mint történelmi céljaink elérésében.

Egyszóval a bonyolult és bonyolódó viszonyok a mi korunkban nem szolgálhatnak indokul arra, hogy borongó hangulatok passzivitásba szorítsák azokat, akik átérzik a helyzeteket, ismerik nehézségeiket, és tapasztalataiknál fogva leginkább arra hivatottak, hogy a megoldásban közreműködjenek. A marxistáknak — leninistáknak, akik harcolva és győzve, kutatra és kísérletezve munkálják ki a helyes politikát azoknak semmi okuk sincs erre. Nemcsak azért, mert egy igaz eszméért küzdenek, hanem azért sem, mert a kor új problémáinak nemcsak érzékelésében, de felismerésében is ők jutottak a legtovább: az eszme megvalósításának pedig ez a legfőbb feltétele. A tettek ugyanis nemcsak halála, hanem éltetője is lehet a gondolat. A forradalmi, a haladó tettek mindenféleképpen az.

RÉNYI PÉTER

Repül a szegfű

A szentesi termelőszövetkezet üvegházaiában 400 ezer tő szegfűt gondoznak, s hetenként 12 ezer szál virágot exportálnak a Szovjetunióba, Finnországba, az NSZK-ba — repülőgépen. A világ-piacon a piros és bordó virágokat kedvelik legjobban.

SZERDA,
1969. FEBRUÁR 26.

DELMAGYARORSZÁG 3